

ro eta aspertuagoa nago, eta, orain, nahi dudana bakarra nire seme-alaba eta senarrarekin etxera joatea da», ziurtatu du.

Etxeko arauak guztiz debekatzen dute emakumeek harreman sexualak izatea, eta nabarmen agertzen dute inolako arazorik egongo balitz ez medikua ez ospitalea ez adoptatzera doan familia ere ez direla arduradun. Alokairuzko amak bi haur badaramatza 10.000 dolar jasoko ditu, eta, abortatzen bada, 600 dolar. Adoptatzera doazen bikoteek, aldiz, 28.000 dolar ordainduko dute sano dagoen haurrarenagatik.

KRITIKEI ERANTZUNEZ

Patel doktoreak *in vitro* intseminazioak egiteko klinika bat eta emakumeak hartzen dituen etxebizitza bat zuzentzen ditu, eta erditzeak ere berak gidatzen ditu. Pertsona askok bere lana guztiz deitoragarria dela uste dute. «Kritika askori egin behar izan diet aurre, eta oraindik ere egin beharko diet. Hau, askorentzat, kontu polemikoa baita. Hau negozioa dela, gure asmo bakarra haurrak saltzea dela, haurren fabrika bat dugula eta halako salaketak jaso ditugu maiz, baina kontu horiek guztiak guri mina egiteko soilik erabiltzen dituzte», uste du.

Emakume hauek esplotazioa jasaten dutela salatzen dute askok, eta, horren aurrean, Patelek «negozio handien mundua, *glamour*-a eta politika askoz gogorragoak» direla aipatu du. «Gizarte honetan pertsona orok erabiltzen du, era batera edo bestera, beste pertsonaren bat», gaineratu du. Berak hartzen dituen emakumeei «bidezko tratua» ematen zaiela dio: «Lan fisiko bat egiten ari dira, bizimodu lasaia dute hemen, eta horregatik sari bat jasotzen dute. Badakite ez dagoela min gabeko saririk». Etxeetan dauden bitartean geroa baliagarri izango zaizkien gaitasunak irakasten zaizkiela gaineratu du, brodatzea adibidez, eta irabazten duten dirua tokiko ekonomia aintzat hartuta dirutza dela. Vasantiren senarrak, adibidez, hilean 40 dolar besterik ez ditu kobratzen. Gauzak ha-

la, behin erdituta zenbait emakumek berriro aurkeztzen dute beren burua. Patelek emakume-ko gehienez ere hiru erditze onartzen ditu.

INDIA, NEGOZIOAREN MUINA

India da, ezbairik gabe, «alokairuzko amen munduko erdigunea». Teknologia mediko ona eta kostu baxua lirateke horren arrazoi nagusiak, baita egoera juridikoa ere. Hala uste du, behinik behin, Patelek. «Ordezko amak ez du haurraren gaineko inolako eskubide eta betebeharririk, eta horrek prozesua erraztu egiten du. Mendealdean, ordea, ama biologikoa hartzen da haurraren amatzat eta jaiotza-agiriak haren izena jasoko du». Jaiotza-agirian ama biologikoaren izena ez izateak zaildu egiten du gerora, haurrak nahiko balu, bere iraganaren berri izatea.

Indian munduko pertsona txirotuen herena bizi direla esaten dute adituek. Datu hori garrantzitsua da oso emakume hauen hautua ulertzeko. «Indian beharrean dagoen emakume asko dago. Elikagaiak, etxebizitza, arropa, sendagaiak, atentzio medikoa... ez dira doakoak eta pertsonak euren kabuz moldatu beharra izaten dute», dio Patelek. Horregatik, emakumeei haurrak izatearen truke lortzen duten diru saria zuhurtziaz erabiltzeko gomendioa ematen diela dio Patelek.

Vasanti eta bere senarra etxe berria eraikitzen ari dira. «Orain bizi garen etxea alokairuan hartua dugu; berria askoz hobea izango da», dio Ashokek. «Nire gurasoak pozarren egongo dira etxea eraiki ahal izan dugulako. Gizartean dugun posizioak hobera egingo du, eta hori ona

izango da», gaineratu du. Baina prozedurak badu bere kostua: etxea ez dute lehengo auzune berean eraikiko, bizilagunek gaizki ikusten baitute Vasanti alokairuzko ama izatea. «Denek dakite alokairuzko ama naizela, nire barnean daramadana probeta haurra dela, eta horrentzat hitz txarrak besterik ez dituzte. Beraz, guretzat ez da segurua hemen geratzea», ziurtatu du Vasantik.

Erditze data hurbiltzen doan heinean, Vasantik gero eta urdu-riago dagoela onartzen du. «Ez dakit bikotea haurraren bila segituan etorriko ote den edo 10-15 egunez umea nirekin izateko moduan egongo naizen. Agian ikusi ere ez dut egingo», dio.

Ospitalera joateko unea iritsita, erditze luzea suertatu eta Patelek zesarea egitea erabaki du. Haurra mutikoa da. Zuzenean

Sano dagoen haur bakoitzeko 8.000 dolar (6.000 euro inguru) ematen dizkiete alokairuzko amei. Guraso berriek batez beste 28.000 dolar ordaintzen dituzte haurreko.
GAUR8

